



Užsakovas: Klaipėdos miesto savivaldybės administracija

Darbo pavadinimas: „Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje pritaikymo galimybių studija“

Sutarties pavadinimas: Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje pritaikymo galimybių studijos parengimas (kitos paslaugos)

Sutarties sudarymo data: 2007 balandžio 20 d.

Sutarties numeris: J4-375

Darbo objektas: Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje pritaikymo galimybių studija:
I. Dalis. Esamos būklės analizė
II. dalis. Apklauso organizavimas
III. dalis. Seminaro (konferencijos organizavimas)
IV. dalis. Grafinė galimybių studijos dalis
V. dalis. Pasiūlymų pritaikymui dalis

Turinys

1	Konferencijos organizavimas.....	4
2	Konferencijos ataskaita	5
3	Priedai.....	9
3.1	Kvietimo tekstas	10
3.2	Dalyvių sąrašas	11
3.3	Pranešimų medžiaga.	13

1 Konferencijos organizavimas

Pagal 2007-04-20 sutartį Nr.J4-375 konferencijos organizavimo techninė užduotis suformuluota taip:

„Surengti buvusių karinių objektų panaudojimo idėjų seminarą ar konferenciją, atspindintį vykdytojo atliktą iki seminaro (konferencijos) darbą, su vykdytojo siūlomų pritaikymo galimybių variantais (grafiniais sprendiniais – sklypų planais, bendru komplekso išdėstymu, objektų aukštų planais, fasadais). Į konferenciją pakviesti įvairių sričių ekspertus ir užsakovo atstovus. Atsižvelgti į jų pasiūlymus rengiant galutinius galimybių studijos pasiūlymus.“

Konferencijos data ir vieta, kviečiamų dalyvių sąrašai buvo suderinti su užsakovu iš anksto. Konferencija vyko 2008 sausio 17 d. Klaipėdos miesto savivaldybėje. Buvo numatyta konferenciją surengti didžiojoje salėje, tačiau vėliau pakeista konferencijos vieta – ji vyko pasitarimų kambaryje, šalia didžiosios salės.

Į konferenciją pakviesta virš 50 dalyvių. Kvietimai išsiųsti šių institucijų atstovams:

- Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos atstovams (17)
- Klaipėdos universiteto atstovams (2)
- Klaipėdos rajono savivaldybės atstovams (4)
- Palangos savivaldybės atstovams (4)
- Neringos savivaldybės atstovams (4)
- Turizmo informacijos centrams (Klaipėdos TIC, Gargždų (Klaipėdos rajono) TIC, Palangos TIC, Nidos Kultūros ir turizmo informacijos centras „Agila“)
- Saugomų teritorijų direktijoms ir lankytojų centrams (7)
 - Kuršių Nerijos Nacionalinis parkas
 - Pajūrio regioninis parkas
 - Žemaitijos nacionalinio parko direkcija
- Turizmo paslaugų įmonės (6)
- Muziejai (2)
- Paveldosaugos institucijos (1)

Kvietimo tekstas pateikiamas prieduose.

2 Konferencijos ataskaita

Konferencija įvyko 2008-01-17d. nuo 11 iki 14 val., Klaipėdos savivaldybėje, III a. pasitarimų kambaryje.

Konferencijos metu buvo eksponuojama vaizdinė medžiaga – 16 vnt. A3 formato grafinių sprendinių vaizdinės medžiagos, kuri po konferencijos palikta Užsakovui.

Į konferenciją susirinko 27 dalyviai. Iš jų 7 – žurnalistai, kuriuos pakvietė Klaipėdos savivaldybės administracijos specialistai.

Iš kviestų dalyvių atvyko:

- Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos atstovai - 6
- Klaipėdos universiteto atstovai - 2
- Klaipėdos rajono savivaldybės atstovai - 2
- Palangos savivaldybės atstovai - 1
- Turizmo informacijos centrai - Gargždų (Klaipėdos rajono) TIC - 1.
- Saugomų teritorijų direkcijoms ir lankytojų centrai:
 - Pajūrio regioninis parkas - 1
 - Žemaitijos nacionalinio parko direkcija - 2
- Turizmo paslaugų įmonės - 2
- Paveldosaugos institucijos - 1

Į seminarą (konferenciją) neatvyko šių institucijų atstovai:

- Neringos savivaldybės atstovai
- Kuršių Nerijos Nacionalinis parko direkcijos atstovai
- Klaipėdos TIC, Palangos TIC, Nidos Kultūros ir turizmo informacijos centro „Agila“ atstovai
- Saugomų teritorijų lankytojų centrų atstovai,
- Muziejų (Mažosios Lietuvos istorijos muziejus) atstovai.

Dalyvių registracijos sąrašas pateikiamas prieduose.

Seminaras (konferencija) vyko pagal tokią programą:

10:30 – 11:00 val.	Dalyvių registracija.
11:00 – 11:30 val.	Rengiamo projekto pristatymas. <i>Buvusių karinių objektų esama būklė. 2007 m. atliktos Klaipėdos gyventojų ir specialistų apklausos apie buvusių karinių objektų pritaikymą rezultatų pristatymas.</i> Pranešėjas: VŠĮ „NPR“ projektų vadovė Rūta Kastanauskienė.
11:30 – 11:50 val.	Rengiamo projekto pristatymas. <i>Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje istorinė apžvalga.</i> Pranešėjas: Kultūros paveldo departamento Klaipėdos teritorinio padalinio vyriausias valstybinis inspektorius Laisvūnas Kavaliauskas.
11:50 – 12:00 val.	Rengiamo projekto pristatymas. <i>Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje pritaikymo pasiūlymai.</i> Pranešėjas: VŠĮ „Vandens kelių centras“ direktorius Kęstutis Oginskas.
12:00 – 12:30 val.	Kavos pertraukėlė.
12:00 – 14:00 val.	Diskusijos. Kviečiami dalyvauti ir savo nuomonę išsakyti visi seminaro dalyviai.

Pirmoji konferencijos dalis vyko pagal programą. R.Kastanauskienės ir K.Oginsko pranešimai pateikiami prieduose. L.Kavaliauskas nepateikė savo pranešimo teksto. L.Kavaliauskas pranešimo metu seminaro (konferencijos) dalyviams prarodė įvairių buvusiuose kariniuose objektuose rastų daiktų (naudotų II pasaulinio karo metu).

Kvietimuose į konferenciją buvo įvardintos ypač aktualios diskusijų temos:

Buvusių Klaipėdos karinių objektų pritaikymo pasiūlymai. Bendradarbiavimo galimybės dėl buvusių karinių objektų pritaikymo pagal QUATRO sutartį tarp Klaipėdos, Palangos, Neringos miestų ir Klaipėdos rajono savivaldybės. Pajūrio regioninio parko ir Kuršių nerijos nacionalinio parko atstovų nuomonė. Kitų organizacijų, dalyvių nuomonė, alternatyvūs pasiūlymai.

Tačiau reali diskusija šia tema neįvyko. Neringos savivaldybės atstovai, Kuršių nerijos nacionalinio parko atstovai į seminarą (konferenciją) neatvyko. Palangos savivaldybės ir Klaipėdos rajono savivaldybės atstovai savo nuomonės diskusijose neišreiškė.

Seminaro (konferencijos) diskusijų metu tarptautinių projektų įgyvendinimo patirtimi pritaikant buvusius karinius objektus pasidalijo VDU Karo istorijos centro direktorius Dr. Valdas Rakutis ir VŠĮ „Karo paveldo centras“ direktorius Vladimir Orlov. Šios organizacijos dalyvavo įgyvendinant Interreg III B programos projektą „Baltijos tvirtovių kultūrinio turizmo kelias“ („Baltic Fort Route“).

Diskusijos / Kauno patirties pristatymo santrauka pateikiame žemiau:

Kaune yra apie 250 buvusių karinių objektų. Prieš 5 metus Kauno miesto organizacijos pradėjo dalyvauti tarptautiniuose projektuose dėl karinio paveldo.

INTERREG III B projekte „Baltijos tvirtovių planas“ įgyta patirtis, kuri rodo, jog daugelyje Europos šalių karinio paveldo būklė yra panaši, nes kyla panašios problemos dėl šių objektų tvarkymo ir pritaikymo.

Konferencijos dalyvių nuomone, dalyvavimo tarptautiniuose projektuose nauda yra:

- Aplankomos skirtingos vietos ir greitai įsisavinama patirtis;
- Finansinė parama;
- Tiesiogiai kontaktai su tokio pat tipo tvirtovėmis. Pavyzdžiui, Lenkijos vakarinės tvirtovės statytos pagal tokius pat brėžinius, kaip ir Klaipėdos.
- Per 3 projekto įgyvendinimo metus iš naujokų tampama jau patyrusiais specialistais ir savivaldybių bei įvairių institucijų požiūris pradeda keistis.

Klaipėdos savivaldybė turėjo galimybių dalyvauti tame projekte, tačiau buvo nepasinaudojo kvietimu tapti projekto partneriais.

Žinomiausi Europos karinio paveldo projektai:

- „Baltijos tvirtovių kelias“ (Baltic fort route)- Interreg III B
- „Convernet“ (buvęs anksčiau) – Interreg projektas, kuriame dalyvavo buvusių karinių miestelių savivinkai. Projekto metu buvo išleista knyga apie karinius objektus.
- „Ascend“ (Achieving the Socio-Economic Re-use of Military Land and Heritage). Projektas vyko įvairiuose miestuose, daugiausiai pietinėje ir rytų Europoje. Vienas iš šio projekto pavyzdžių Medvėjaus (Medway) miestelyje (prie Londono), kuriame esančios Britų karinės bazės buvo paverstos turistų atrakcijomis. Po projekto miestelyje gyventojų skaičius

padidėjo, nes išaugo turistų srautai. Uždarant karinę bazę buvo baiminamasi miestelyje kiliančių socialinių problemų ir miestelio ištuštėjimo.

- „Ascend“ projektai Lietuvai nepriimtini, nes savo lėšų reikia įnešti apie 40%.

Buvo vykdomas projektas „Baltijos tvirtovių kelias“, kuriame dalyvavo 3 partneriai iš Kauno: Kauno miesto savivaldybė, VDU karo istorijos centras ir Kauno technologijos universitetas. Projekto partnerių iš Kauno rezultatai:

- Projekto metu buvo gauta literatūra, sukurti ženklai prie kai kurių objektų, rengiamos parodos, sukurta Kauno V forto galimybių studija.
- Taip pat buvo gauta objekto (V forto) inventorizacija,
- išleista knyga „Kauno tvirtovių atlasas“.
- Šiuo metu užsakyta, bet dar negauta 450 planų – brėžinių iš Maskvos.
- Išleistas meninis albumas „Pasivaikščiojimai po Kauno pilis“ bei „Kauno gynyba 1915m.“

Projekto rezultate visų projekto partnerių gauti rezultatai:

- įsteigti 3 kompetencijos centrai: 2 Kaune ir 1 Berlyne;
- sukurta „klajojanti“ paroda
- sukurta uždara duomenų bazė su surinkta informacija apie tvirtoves.

Kitų projekto partnerių rezultatų pavyzdžiai:

- Lenkijoje įkurtas TIC, informuojantis apie buvusius karinius objektus, šalia vienos iš tvirtovių sutvarkytas parkas
- Vokietijoje, netoli Berlyno išplėstos buvusių karinių objektų pritaikymo turizmui teritorijos, vienoje iš tvirtovių išspręsta „šikšnosparnių problema“

Dalyvaujant INTERREG III B projekte buvo rengiami mokymai Londone, kaip įkurti muziejų, bei vyko 2 dienų seminaras Saksonijoje.

Bendras projekto biudžetas 2,2 mln. Eurų, iš viso dalyvavo 22 partneriai. Kauno savivaldybės įnašas į projektą 300 000 eurų, VDU – 76 000 eurų, KTU - 98 000 eurų. Ateityje manoma, kad projekto biudžetas mažės. Projekte koordinavimui skiriama 10 – 15%.

Klaipėdos savivaldybės vyr. Architektas A.Mureika uždavė klausimą apie buvusių karinių objektų klasifikavimą - Klaipėda turi piliavietę, o viduramžių statiniai gali būti interesų objektu. Ar Klaipėdos pilis gali būti priskiriama buvusiems kariniams objektams.

Karinio paveldo specialistų nuomone, visi objektai, nuo seniausių iki naujausių turėtų būti įtraukti į sąrašus. Nėra nusistovėjusių griežtų taisyklių, kas priskiriama kariniam paveldui, o kas ne.

Šių specialistų nuomone, yra 3 pagrindiniai etapai buvusių karinių objektų tvarkyme:

- Identifikavimas ir inventorizacija (rezultate – objektas įtraukiamas į kultūros paveldo registrą)
- Moksliniai tyrimai – jų rezultate sukuriama informacija, kuri gali būti naudojama turistų srautų pritraukimui, sukuria prielaidas susidomėjimui objektais. Naudojant mokslinių tyrimų duomenis, galima pritraukti įvairiomis sritimis besidominčius žmones (pavyzdžiui, karinė technika, betonavimo technologija, žmonių, susijusių su konkrečiu objektu, istorijos).
- Regeneracija – tvarkymas ir įtraukimas į kultūrinę – turistinę funkciją.

Papildomai specialistai iš Kauno pateikė buvusių karinių objektų pavyzdžių bei informacijos šaltinių, nes buvo užduotas klausimas dėl buvusių karinių objektų pritaikymo – ar jie populiarnesni kaip istorinio turizmo ar kaip atraktyvaus, pramoginio turizmo objektai.

- Šiuo metu leidžiamas naujas žurnalas „Baltfortas“ (Latvija) apie karinius objektus. Siekiama, kad Pabaltijo šalys pasidalintų patirtimi.
- Lenkijoje pavyksta puikiai suderinti karinio paveldo panaudojimą turizmui su gamtos apsauga, regioniniuose parkuose turistams siūlomas derinys gamta + karinis paveldas.
- Vienas naujausių projektų – „Stalino linijos“ projektas Baltarusijoje, netoli Minsko (30 km), kur 50 ha teritorijoje įkurtas muziejus, kuris kol kas yra politizuotas.
- Vokietijos – Lenkijos pasienyje, prie Oderio suderinama labai įvairi veikla – ir istorijos muziejus ir įvairios atrakcijos bei pramogos.
- Vienas iš geriausių buvusių karinių objektų pritaikymo pavyzdžių – „Vandens linija“ Utrechte, Olandijoje.
- VDU atliekamas šiuo metu „Molotovo linijos“ projektas, parengta galimybių studija (apie 60 lapų) užsakyta informacija iš Rusijos, 2008 m. numatoma linijos inventorizacija. Projekto užsakovas – Kultūros paveldo departamentas. Pagrindinė problema – visa informacija labai įslaptinta, nėra informacijos archyvuose. Tai daugiau politinė problema.

Seminaro (konferencijos) dalyviai uždavė klausimą „Kaip sekasi populiarinti karinį paveldą Kaune?“

Atsakymas – Kauno karinio paveldo objektai šiuo metu yra netinkami lankymui. Daugiausiai kariniu paveldu domisi:

- Specialistai iš viso pasaulio;
- Mokiniai
- Pensininkai
- Užsakovai (bendrovės), klubai ir kitos draugų kompanijos.

Objektus galima aplankyti tik užsisakius ekskursiją, lydinti gidams. Teminė ekskursija trunka apie 3 valandas. Tačiau oficialiai šių ekskursijų vesti negalima dėl saugumo, todėl Kauno TIC neteikia apie jas informacijos. Dirba vienas gidas, buvęs architektas, dabar pensininkas.

Diskusijų dalyvių reziumė:

Kad projektas būtų sėkmingas turi būti:

- Miesto interesas
- Institucijos suinteresuotos šia veikla – įkurta viešoji įstaiga, muziejus ir panašiai.
- Asociacijos, klubai, draugijos, kurios dalyvautų projekto vystyme – tai žmonės/entuziastai, kurie išjudintų projektą.

3 Priedai

3.1 Kvietimo tekstas

KVIETIMAS

Į seminarą – konferenciją

„Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje pritaikymas“**2008 sausio 17 d. 11 val. Klaipėdos savivaldybės didžiojoje salėje
Liepų g. 11, Klaipėdoje**

Seminaro programa:

- 10:30 – 11:00 val. Dalyvių registracija.
- 11:00 – 11:30 val. Rengiamo projekto pristatymas. *Buvusių karinių objektų esama būklė. 2007 m. atliktos Klaipėdos gyventojų ir specialistų apklausos apie buvusių karinių objektų pritaikymą rezultatų pristatymas.* Pranešėjas: VšĮ „NPR“ projektų vadovė Rūta Kastanauskienė.
- 11:30 – 11:50 val. Rengiamo projekto pristatymas. *Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje istorinė apžvalga.* Pranešėjas: Kultūros paveldo departamento Klaipėdos teritorinio padalinio vyriausias valstybinis inspektorius Laisvūnas Kavaliauskas.
- 11:50 – 12:00 val. Rengiamo projekto pristatymas. *Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje pritaikymo pasiūlymai.* Pranešėjas: VšĮ „Vandens kelių centras“ direktorius Kęstutis Oginskas.
- 12:00 – 12:30 val. Kavos pertraukėlė.
- 12:00 – 14:00 val. Diskusijos. Kviečiami dalyvauti ir savo nuomonę išsakyti visi seminaro dalyviai. Ypač aktualios diskusijų temos:
*Buvusių Klaipėdos karinių objektų pritaikymo pasiūlymai.
Bendradarbiavimo galimybės dėl buvusių karinių objektų pritaikymo pagal QUATRO sutartį tarp Klaipėdos, Palangos, Neringos miestų ir Klaipėdos rajono savivaldybės. Pajūrio regioninio parko ir Kuršių nerijos nacionalinio parko atstovų nuomonė. Kitų organizacijų, dalyvių nuomonė, alternatyvūs pasiūlymai.*

3.2 Dalyvių sąrašas

SEMINARO - KONFERENCIJOS
 "BUVUSIŲ KARINIŲ OBJEKTŲ KLAIPĖDOS PAJŪRYJE PRITAIKYMAS"

DALYVIŲ SARAŠAS

2008 01 17
 Klaipėda

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Institucijos pavadinimas	Paršas
1.	Severijus Štoboras	ZNP Direkcijos vyr. inžinierius	Zuvarų k. p. NP	[Paršas]
2.	GEDAS KURANAUSKAS	ZNP Direkcijos vyr. inžinierius	Lomaitėms NP	[Paršas]
3.	Dainius Sobockis	Polonos sav. Kultūros k. vyr. sp.	Polonos m. savivaldybė	[Paršas]
4.	Karimius Blauskus	KPD vyr. inspektorius	Klaipėdos miesto departamentas	[Paršas]
5.	L. Oginstas	ekspertas	MC	[Paršas]
6.	L. Norkevičienė	procl. sk. kraštovaizdžio inžinierė	Klaipėdos savivaldybė	[Paršas]
7.	Vilmastris Štoboras	kaup. inžinierius	valstybinis	[Paršas]
8.	Juodita Valantelytė	Pastoriaus DDB vyr. kult. mokytoja	Pajūrio RPD	[Paršas]
9.	Jonas Štoboras	procl. sk. kraštovaizdžio inžinierius	Valstybinis	[Paršas]
10.	Adas Pankauskas	studentas	UCA	[Paršas]
11.	A. Pankauskas	seniorybės narys	Klaipėdos savivaldybė	[Paršas]
12.	Z. Pankauskas	R. S. "L. G. " savivaldybė	"L. G. "	[Paršas]
13.	M. Mikulius	"L. G. " žinios	kaup. inžinierius	[Paršas]
14.	J. Andrijauskaitė	"15 min"	Dienraštis, korespondentė	[Paršas]

Eil. Nr.	Vardas, pavardē	Pareigos	Institūcijas pavadināms	Parāšas
15.	Annija Zemīte	Turino inf. speciāliste	Sociālo turino inf. centrs	
16.	Gintars Pušpēne	Balticum TV redaktors	Balticum TV	
17.	EDITA PETRAUSKĀNE	SKYRIANUS VEDEJA	Sk. u. sasn. nodaļa	
18.	Igoris Osnač	gidas	Kleņķu apdzīvotības gada grāmatas	
19.	Svejņons Hlins	TV operators	Balticum TV	
20.	Dānis Vyngas	- - -	KU	
21.	Valda Kalnber	VDU Kano nodaļa, administrācija		
22.	Rolanda Lūriks	direktore	VAB Tiesīstā	
23.	Miglīna Ostov	direktore	Kano pavelde centrs	
24.	Erīke Jūs Čerņava	Uzv. Organizācija	Klāgribas ref. dar. administrācija	
25.	Marija Kuvyolāne	Vyr. Spec.	Geodēzijas iz. GIS st.	
26.	Laimonāte Garišev	Apjūmuma nodaļa	Zemkopības ministrija	
27.	Briete Lunkauskāte	inf. speciāliste	Administrācija	
28.				
29.				
30.				
31.				
32.				
33.				

3.3 Pranešimų medžiaga.

**Buvusių karinių objektų
Klaipėdos pajūryje
pritaikymo galimybių studija**

Programa:

- 11:00 – 11:30 val. Rengiamo projekto pristatymas. *Buvusių karinių objektų esama būklė. 2007 m. atliktos Klaipėdos gyventojų ir specialistų apklausos apie buvusių karinių objektų pritaikymą rezultatų pristatymas.* Pranešėjas: VšĮ „NPR“ projektų vadovė Rūta Kastanauskienė.
- 11:30 – 11:50 val. Rengiamo projekto pristatymas. *Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje istorinė apžvalga.* Pranešėjas: Kultūros paveldo departamento Klaipėdos teritorinio padalinio vyriausias valstybinis inspektorius Laisvūnas Kavaliauskas.
- 11:50 – 12:00 val. Rengiamo projekto pristatymas. *Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje pritaikymo pasiūlymai.* Pranešėjas: VšĮ „Vandens kelių centras“ direktorius Kęstutis Oginskas.
- 12:00 – 12:30 val. Kavos pertraukėlė.
- 12:30 – 14:00 val. Diskusijos.

Galimybių studijoje analizuojami objektai

Klaipėdos miesto Bendrojo plano paveldo dalyje nurodyti objektai (patvirtintas 2007 balandžio 5d. Nr.T2-110):

- A - II Pasaulinio karo vokiečių baterija
- B - II Pasaulinio karo vokiečių baterija
- C - II Pasaulinio karo vokiečių lauko fortifikaciniai įtvirtinimai ant Hageno kalno
- D - II Pasaulinio karo vokiečių baterija ant Neringos kalno
- E - Girulių II Pasaulinio karo vokiečių baterija
- F - Melnragės II Pasaulinio karo vokiečių baterija
- G - Tauralaukio II Pasaulinio karo vokiečių baterija
- H - II Pasaulinio karo vokiečių baterija prie Statybininkų prospekto ("Diliko") sklype
- J - II Pasaulinio karo vokiečių lauko fortifikaciniai įtvirtinimai Danės kilpoje prie Klaipėdos autobusų parko

NPR

A - II Pasaulinio karo vokiečių baterija

Objektas (II Pasaulinio karo vokiečių baterija) yra Koggalyje (netoli Jūrų muziejaus), nuo Jūrų muziejaus einant prie jūros

Objektas nėra įtrauktas į Kultūros paveldo registrą.

Pagal VI „Registrų centras“ duomenis, šio buvusio karinio objekto vietoje, suformuotų žemės sklypų nėra, identifikuotų statinių taip pat nėra

Objektas yra Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje.



NPR

B - II Pasaulinio karo vokiečių baterija

Objektas (II Pasaulinio karo vokiečių baterija) yra Smiltynėje, jūros pakrantėje, vyrų plažo teritorijoje. Objektas, esantis netoli Jachtklubo, pasiekiamas betoniniu keliuku, kuris eina nuo Marių pakrantės jūros link. Iš Smiltynėje esančių karinių objektų – tai vienintelis su išlikusiais požeminiais pastatais, į kurių vidų galima patekti.

Objektas nėra įtrauktas į Kultūros paveldo registrą.

Pagal VI „Registrų centras“ duomenis, šio buvusio karinio objekto vietoje, suformuotų žemės sklypų nėra, identifikuotų statinių taip pat nėra

Objektas yra Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje.



NPR

C - II Pasaulinio karo vokiečių lauko fortifikaciniai įtvirtinimai ant Hageno kalno

Žiedinės gynybos mazgą ant Hageno kalno (3,60 m.) sudaro ovalu išdėstyti apkasai su jų galuose įrengtais kulkosvaidžių lizdais, tarp apkasų išliko spygliuotos vielos 2 m. pločio užtvarų juostos, nedideli individualūs apkasai, bunkeriai, savaeigės technikos apkasai, sviedinių išmuštos duobės. Iš Š, V ir P pusės kalną juosia siaurojo geležinkelio pylimas.

Objektas nėra įtrauktas į Kultūros paveldo registrą.

Pagal VI „Registrų centras“ duomenis, šio buvusio karinio objekto vietoje, suformuotų žemės sklypų nėra, identifikuotų statinių taip pat nėra

Objektas yra Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje.



NPR

Objektas yra Smiltynėje ant Neringos kalno, miške, sunkiai pasiekiamas. Iki objekto eina miško keliukas, kuriuo autotransportu važiuoti draudžiama.

Bateriją sudaro 7 objektai – puslankiu išdėstytos 4 pabūklų platformos, nuo jų 150 m. atstumu į R (marių pusėje) buvo ūkinis pastatas ir bunkeris. Šalia 3 pabūklų platformos yra išlikusi betoninė bokšto platforma, kuris greičiausiai buvo pastatytas sovietų kariškių ir galėjo būti naudojamas navigacijai. Baterijos Š pusėje yra išlikę lauko fortifikacijos – apkasų ir bunkerių. Bateriją iš Š, V ir P juosia siaurojo geležinkelio pylimas, šalia auga akacijų krūmų linijos

Pagal VI „Registrų centras“ duomenis, šio buvusio karinio objekto vietoje, suformuotų žemės sklypų nėra, identifikuotų statinių taip pat nėra. Objektas yra Kuršių nerijos nacionalinio parko teritorijoje. Objektas nėra įtraukas į Kultūros paveldo registrą

D - II Pasaulinio karo vokiečių baterija ant Neringos kalno



NPR

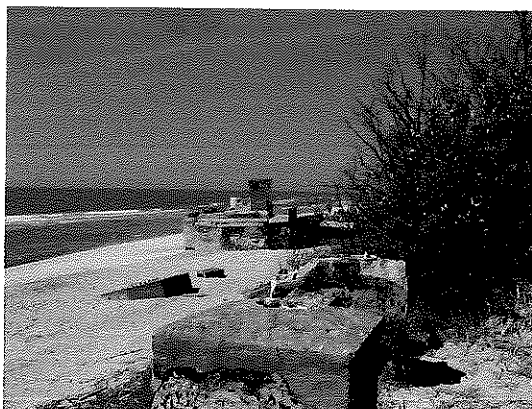
Objektas yra Giruliuose, jūros pakrantėje, pasiekiamas važiuojant Pamario gatve. Objektas yra ne Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje, o Klaipėdos rajone, Kukuliškių kaime (nors ir pažymėtas Klaipėdos miesto bendrajame plane).

Gelžbetoninę bateriją sudaro 4-ios 150 mm. S.K.C/28 pabūklų platformos, išdėstytos dviejuose atskiruose korpusuose, kaponyras, 4-ios 128 mm. pabūklų platformos. Lietuvos teritorijoje pagal šį tipinį projektą vokiečiai pastatė vienintelę Girulių bateriją.

Objektas yra įtraukas į Kultūros paveldo registrą. Kultūros vertybės kodas: S1026.

Pagal VI „Registrų centras“ duomenis, šio buvusio karinio objekto vietoje suformuotų žemės sklypų nėra, Pajūrio regioninio parko direkcija patikėjimo teise valdo tris statinius.

E - Girulių II Pasaulinio karo vokiečių baterija



NPR

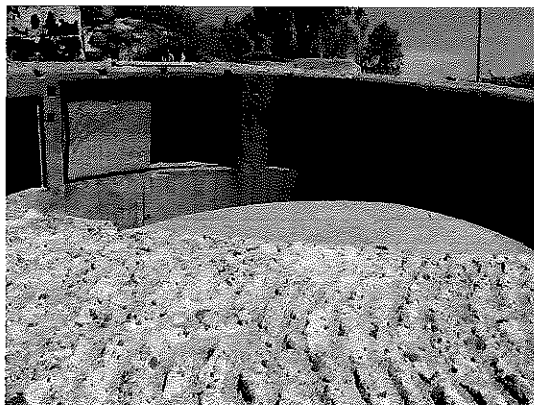
Objektas (Melnragės II Pasaulinio karo vokiečių baterija) yra Melnragėje, jūros pakrantėje. Objektas pasiekiamas važiuojant Girulių plentu, toliau Audros ir Kopų gatvėmis.

Vienas iš šešių tipinių geležbetoninių Klaipėdos fortų (baterija). Išliko visos baterijos pabūklų platformos ir požeminiai korpusai. Jūrai paplovus pajūrio kopagūbrį, atsidengė vakarinis baterijos fasadas, A ir E pabūklų platformos guli pakrypusios papildymo smėlyje 2 m. atstumu nuo pagrindinio baterijos korpuso ir 3 m. žemiau projekcinio lygio.

Objektas nėra įtrauktas į Kultūros paveldo registrą

Pagal VI „Registru centras“ duomenis, šio buvusio karinio objekto vietoje suformuotų žemės sklypų nėra, identifiкуotų statinių taip pat nėra

F - Melnragės II Pasaulinio karo vokiečių baterija



NPR

Objektas yra pačiame naujai statomo, individualių namų kvartalo viduryje. Šis kvartalas statomas tarp Tauro 7- osios, Debesų ir Vėjo gatvių.

Iš visų išlikusių šešių tipinių fortų yra blogiausios būklės, kadangi šturmo metu ir pokaryje buvo išsprogdintos baterijos trijų pabūklų platformos, visos patalpos įgulai bei pagalbinės patalpos. Šiuo metu yra išlikę dviejų pabūklų platformos.

Objektas nėra įtrauktas į Kultūros paveldo registrą

VI „Registru centras“ duomenimis, sklypas priklauso UAB „NETO“. Detalus sklypo planas (visam „Ringelių“ gyvenamųjų namų kvartalui) patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės 2005-07-28 d. Pagal šio detaliojo plano sprendinius, buvusio karinio objekto vietoje yra suformuota rekreacinės paskirties bendro naudojimo teritorija – žaidimų aikštelėms įrengti.

G - Tauralaukio II Pasaulinio karo vokiečių baterija



NPR

Objektas yra netoli Šilutės plento ir Statybininkų prospekto sankryžos, Lypkių gatvėje. Šalia objekto yra AB „Klaipėdos kranai“ teritorija.

Vienas geriausiai išlikusių tipinių gelžbetoninių Klaipėdos fortų (baterija). Išliko visos baterijos pabūklų platformos ir požeminiai korpusai.

Objektas nėra įtrauktas į Kultūros paveldo registrą.

Šis objektas išsidėstęs dviejų sklypų teritorijoje. VĮ „Registru centras“ duomenimis, vienas sklypas priklauso UAB „Baltijos baldų grupė“. Žemės sklypo paskirtis – kita (pramonės, sandėliavimo ir kitiems ūkio objektams statyti ir eksploatuoti), sklypo plotas – 4,55 ha. Nors buvusio karinio objekto statiniai kadastro žemėlapyje matomi – jie neidentifikuoti. Kitas sklypas nuosavybės teise priklauso Lietuvos respublikai, patikėjimo teise valdomas Klaipėdos apskritys viršinininko administracijos ir yra išnuomotas AB „Klaipėdos kranai“. Sklypo plotas – 5,6397 ha. Sklypo paskirtis – Kita (komercinės paskirties ir smulkaus verslo objektams statyti ir eksploatuoti).

H - II Pasaulinio karo vokiečių baterija prie Statybininkų prospekto („Diliko“) sklype



NPR

Objektas yra pačioje Danės upės pakrantėje, pasiekiamas automobiliu važiuojant Garažo gatve.

Spėjama karinę stovyklą sudaro trys automobilių estakados, dvi ūkinės aikštelės su žemių brustverais ir išlikusio unikalaus vienintelio san. mazgo platforma.

Objektas nėra įtrauktas į Kultūros paveldo registrą.

Pagal VĮ „Registru centras“ duomenis, šio buvusio karinio objekto vietoje suformuotų žemės sklypų nėra, identifikuotų statinių taip pat nėra

J - II Pasaulinio karo vokiečių lauko fortifikaciniai įtvirtinimai Danės kilpoje prie Klaipėdos autobusų parko



NPR

2007 liepos mėnesį surengta Klaipėdos gyventojų ir specialistų apklausa, siekiant išsiaiškinti, kokioms žmonių grupėms ir dėl kokių priežasčių buvę kariniai objektai Klaipėdos pajūryje yra įdomūs, kokių aspektu, kokias jų panaudojimo galimybes įsivaizduoja įvairios žmonių grupės. Apklausoje panaudoti planai, iliustruojantys objektų išsidėstymą.

APKLAUSOS REZULTATAI

NPR

- Buvę kariniai objektai įdomūs tiek gyventojams (75%), tiek specialistams (97%).
- Buvę kariniai objektai gyventojus ir specialistus daugiau domina ne kaip buvę kariniai objektai (26 % gyventojų ir 8% specialistų), o todėl, kad jie susiję su miesto ir krašto istorija (70 % gyventojų ir 72% specialistų).
- Dauguma respondentų sutinka, kad buvusius karinius objektus reikia sutvarkyti / atstatyti (78 % gyventojų ir 94% specialistų). Dauguma respondentų specialiai apsilankytų šiuose objektuose po jų sutvarkymo.
- Viena iš svarbiausių klausimų grupių buvo apie buvusių karinių objektų galimą pritaikymą. Čia buvo pastebėti didžiausi nuomonių skirtumai tarp gyventojų ir specialistų.

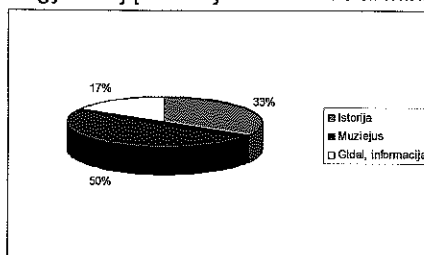
NPR

Gyventojai buvo konservatyvesni ir daugiausiai siūlė buvusius karinius objektus pritaikyti tik turistinei – pažintiniai paskirčiai (ekspozicijos, teminės ekskursijos, turizmo maršrutai). Tam pritarė 92% respondentų iš gyventojų grupės.

Šiek tiek platesniam turizmo paslaugų pritaikymui pritarė tik 43% gyventojų (didžioji dalis – prieš).

Objektų pritaikymui pramoginėms reikmėms nepritarė net 88% gyventojų.

Savų pasiūlymų ar nuomonės, kaip buvę kariniai objektai galėtų būti pritaikyti ir panaudoti dauguma gyventojų neturėjo. Dažniausiai minimas pasiūlymas buvo įkurti muziejų.



NPR

Specialistų respondentų grupė išreiškė platesnį, įvairesnį požiūrį į buvusių karinių objektų pritaikymo galimybes.

Pritaikymui pažintinei paskirčiai pritarė 77% specialistų grupės respondentų, pritaikymui turistų ir vietinių gyventojų pramogoms pritarė 46% .

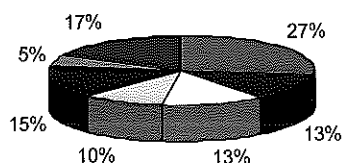
49% respondentų pritarė, kad buvusiuose kariniuose objektuose galėtų būti teikiamas platesnis spektras su turizmu susijusių paslaugų.

Net 63% specialistų grupės respondentų pateikė pasiūlymus, kaip būtų galima pritaikyti šiuos objektus.

Nemažai atsakymų – pasiūlymų buvo anksčiau išvardintų veiklų variacijos. Sugrupavus pasiūlymus pagal panašumą, jie pasiskirsto taip:

NPR

- Koncertai, įvairūs vakarai, spektakliai, inscenizacijos, parodos – 27%
- Seminarai, konferencijos, plenerai, simpoziumai – 13%
- Įvairios stovyklos – 13%
- Apgyvandinimo paslaugos – 10%
- Edukacinė veikla, kino medžiaga, filmai – 15%
- Su vandens pramogomis ir ekologišku turizmu susijusi veikla – 5%
- Kiti – 17%



- Koncertai, įvairūs vakarai, spektakliai, inscenizacijos, parodos
- Seminarai, konferencijos, plenerai, simpoziumai
- Įvairios stovyklos
- Apgyvandinimo paslaugos
- Edukacinė veikla, kino medžiaga, filmai
- Su vandens pramogomis ir ekologišku sportu susijusi veikla
- Kiti

NPR

Respondentai siūlantys rodyti kino filmus ar video medžiagą siūlo tai susieti su buvusio karinio objekto veikla ar buvusių karinių įrenginių panaudojimu.

Apgyvandinimo paslaugas vystyti siūlantys respondentai tai įsivaizduoja, kaip analogišką to meto (kai buvo pastatytas objektas) gyvenimą ir to meto gyvenimo sąlygas.

Seminarus, konferencijas, plenerus bei simpoziumus buvo siūloma rengti įvairiomis tematikomis, kurios daugiausiai siejosi su menu.

Su vandens pramogomis ir ekologišku turizmu susijusias paslaugas buvo siūloma vystyti remiantis tuo, kad „tokių paslaugų Lietuvos pajūryje ypač trūksta, o vėjo energijos varomi įrenginiai nedarys įtakos aplinkai“.

NPR

Kiti įdomesni pasiūlymai:

- Pritaikant turistų pažinimui reikėtų minimaliai pastatyti tik informacinius standus ar išleisti bukletus.
- Reikėtų įvertinti kokiame objekte kokia paslauga pagrindinė, o kokios – papildančios.
- Vystyti aktyvią veiklą vadinama „Patirties turizmas“.
- Viešam naudojimui.
- Patalpų nuoma pobūviams.
- Šokių vakarėliai.

NPR

Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje istorinė apžvalga.

Pranešėjas: Kultūros paveldo departamento Klaipėdos
teritorinio padalinio vyriausias valstybinis inspektorius
Laisvūnas Kavaliauskas.

NPR

Buvusių karinių objektų Klaipėdos pajūryje pritaikymo pasiūlymai.

Pranešėjas: VšĮ „Vandens kelių centras“ direktorius Kęstutis Oginskas.

NPR

Diskusijos.

Ypač aktualios diskusijų temos:

Buvusių Klaipėdos karinių objektų pritaikymo pasiūlymai.

Bendradarbiavimo galimybės dėl buvusių karinių objektų pritaikymo pagal QUATRO sutartį tarp Klaipėdos, Palangos, Neringos miestų ir Klaipėdos rajono savivaldybės.

Pajūrio regioninio parko ir Kuršių nerijos nacionalinio parko atstovų nuomonė.

Kitų organizacijų, dalyvių nuomonė, alternatyvūs pasiūlymai.

NPR

Kariniai objektai ir turizmas

Klaipėda, 2008.01.17.

Situacija

- Objektai toli nuo komunikacijų
- Specifinė konstrukcija
- Prasta būklė
- Saugomos teritorijos
- Sudėtinga išardyti, sudėtinga atstatyti
- Lankytojų srautai
- Informacijos stoka

Galimybės

Naujas turizmo produktas:

Kita ideologija

Bendradarbiavimas su kaimynais

Klaipėda – Vakarų Lietuvos centras

Klaipėda – vartai į Kaliningradą

Galimybė suformuoti naujus turistų srautus

Tinklas

Maršrutas rytine Baltijos pakrante

Gdanskas

Kaliningradas

Klaipėda

Liepoja

Ryga

Istorija

- *Viduramžiai*
- *Rusijos imperijos pėdsakai*
- *Trečiasis Reichas*
- *Molotovo linija*
- *Gynybos pramonė*

Smiltynė

- *Kelionės pėsčiomis ir dviračiu*
- *Karo laivas - vartai į Kuršių neriją
Ledo rago įlankoje*
- *Žalioji mokykla*
- *Mažųjų laivų uostas*

Melnragė

- *Gelbėjimo stotys – kraštovaizdžio dalis*
- *Stočių sistema: Giruliai, Melnragė ir Smiltynė*
- *Kempingai, dviračių takai – karinio paveldo fone*

Baltosios dėmės

- *Kairių poligonas*
- *160 ha priešlėktuvinės gynybos divizionui Palangoje*
- *Istorijos slėpiniai – karai ir Klaipėda*